

(อม.๒๙)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓๙/๒๕๕๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๙๑/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	โจทก์
	นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

โจทก์ฟ้องว่า ระหว่างวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๑ จำเลยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีสถานะเป็นข้าราชการการเมือง ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินกับราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ สืบเนื่องจาก

มีพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งมาตรา ๒๘/๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่าในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดังกล่าวในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และมาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม กำหนดว่า “กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง” จำเลยมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ได้ใช้อำนาจในตำแหน่งและหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สั่งการ แทรกแซง และครอบงำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการแก้ไขรายชื่อองค์ประกอบคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อให้เสนอชื่อ นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ที่จำเลยประสงค์จะแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือก ในขณะที่ นายสถิตย์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายวิจิตร ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และ นายชัยวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย และจำเลยทราบดีแล้วว่าบุคคลทั้งสามอยู่ภายใต้การครอบงำของธนาคารพาณิชย์ที่ไปทำหน้าที่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจการของธนาคารไปในทางที่จะนำมาซึ่งกำไรให้มากที่สุด อันจะนำผลกำไรไปกำหนดเป็นบำเหน็จในจำนวนที่สูงสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลทั้งสามคัดเลือกบุคคลที่มีนโยบายในทางผ่อนปรนต่อการแสวงหากำไรของธนาคารพาณิชย์ให้ไปเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย บุคคลทั้งสามจึงเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าบุคคลทั้งสามดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในสถาบันการเงิน ซึ่งอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนอันมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการคัดเลือกได้ จนอาจเกิดความเสียหายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการ และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งกระทบต่อหลักการมีส่วนร่วมได้เสียและความโปร่งใสในการบริหารงานจนไม่อาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เหตุเกิดที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกระทรวงการคลัง แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ รายงานการไต่สวนของโจทก์ และพยานหลักฐานในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ระหว่างวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๑ จำเลยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีสถานะเป็นข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งรวมถึงสำนักงานเศรษฐกิจการคลังด้วย สืบเนื่องจากมีพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยที่แก้ไขใหม่ดังกล่าวกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจกระทำการ และเปลี่ยนองค์ประกอบคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยใหม่ โดยมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน มาตรา ๗ วรรคสอง การดำเนินภารกิจตามวรรคหนึ่งต้องคำนึงถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลด้วย มาตรา ๘ บัญญัติว่า

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ เพื่อบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย (๑) การออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาล และบัตรธนาคาร (๒) การกำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน (๓) การบริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (๔) การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล (๕) การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน (๖) การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน (๗) การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน (๘) การบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา (๙) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (๑๐) การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย (๑๑) การกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคารแห่งประเทศไทย มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ธปท.” เพื่อควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งการบริหารงานของ ธปท. (๒) คณะกรรมการนโยบายการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายการเงินของประเทศ (๓) คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน (๔) คณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน มาตรา ๑๗ วรรคสอง บัญญัติว่า กรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่บัญญัติในหมวดนี้ ในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการแต่ละคณะ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการนั้น ๆ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการสามคน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกห้าคนเป็นกรรมการ มาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้ผู้ว่าการเป็นรองประธานกรรมการและแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า คณะกรรมการ ธปท. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินการของ ธปท. เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ เว้นแต่กิจการและการดำเนินการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย .... (๓) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเสนอชื่อการพิจารณาและการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (๔) ... มาตรา ๒๘/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดังกล่าวในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสอง บัญญัติว่า คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ มาตรา ๒๘/๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าการและปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ธปท. ต่อคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วแต่กรณี โดยให้ผู้ว่าการเสนอเป็นจำนวนไม่เกินสองเท่า และปลัดกระทรวงการคลังเสนอเป็นจำนวนไม่เกินหนึ่งเท่า ของจำนวนกรรมการที่จะได้รับแต่งตั้งตามลำดับ มาตรา ๒๘/๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินประกอบด้วยผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง

ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคารซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้งจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ มาตรา ๒๘/๖ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ มาตรา ๒๘/๗ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศโดยคำนึงถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ สภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ (๒) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา (๓) กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายตาม (๑) และ (๒) (๔) ติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ตาม (๓) ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มาตรา ๒๘/๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินประกอบด้วย ผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้งจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ มาตรา ๒๘/๙ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ มาตรา ๒๘/๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน และติดตามการดำเนินการของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๕) และ (๗) รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสถาบันการเงิน (๒) กำหนดนโยบายการเปิดและปิดสาขาสถาบันการเงิน (๓) กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (๔) เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่ มาตรา ๒๘/๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่งซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง จำนวนสามคนเป็นกรรมการ มาตรา ๒๘/๑๑ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ มาตรา ๒๘/๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คณะกรรมการระบบการชำระเงินมีอำนาจหน้าที่วางนโยบาย

เกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๖) เพื่อเตรียมการแต่งตั้งกรรมการคัดเลือก ตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคหนึ่ง สำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำการรวบรวมรายชื่อ สถานภาพ (ความมีชีวิตอยู่) และที่อยู่ของผู้เคยดำรงตำแหน่ง ในหน่วยงานสำคัญที่มีคุณสมบัติได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคสอง และวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังมีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อเสนอรายชื่อบุคคลให้จำเลยพิจารณา ตามสำเนาบันทึกข้อความเอกสารหมายเลข จ.๓ ต่อมาพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ นางพรรณิ มีบันทึกข้อความ พร้อมกับแนบบัญชีรายชื่อบุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการคัดเลือก และทำเครื่องหมายดอกจันท้ายรายชื่อบุคคลที่อาจจะมีคุณสมบัติต้องห้ามมิให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือกตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอรายชื่อให้จำเลยพิจารณา ตามสำเนาบันทึกข้อความ และสำเนาบัญชีรายชื่อบุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือกเอกสารหมายเลข จ.๕ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑ นางพรรณิ มีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงการคลังให้นำเสนอจำเลยที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โดยมี นายพนัส สิมะเสถียร นายอรรถ ธรรมโน นายปรีชา อรรถวิวัฒน์ นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ นายกำจร สติรกุล นายมนัส ลีวีระพันธุ์ นายชวลิต ณะชานันท์ และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือก ตามสำเนาบันทึกข้อความเอกสารหมายเลข จ.๖ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ นางพรรณิ มีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อนำเสนอจำเลยที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังแก้ไขร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โดยมี นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต นายสถิตย์ ลิมพงค์พันธุ์ นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ เป็นกรรมการคัดเลือก และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยที่ผู้ว่าการแต่งตั้งเป็นเลขานุการ วันเดียวกันนั้นจำเลยลงนามในคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๗๖๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเสนอ ตามสำเนาบันทึกข้อความ และสำเนาคำสั่งกระทรวงการคลังเอกสารหมายเลข จ.๗ และ จ.๘ ในขณะที่

นายสถิตย์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายวิจิตร ดำรงตำแหน่ง กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายชัยวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดย นายสถิตย์ และ นายชัยวัฒน์ ไปดำรงตำแหน่งในฐานะผู้แทนของกระทรวงการคลัง ส่วน นายวิจิตร ดำรงตำแหน่งในฐานะที่มีผู้ถือหุ้นคัดเลือกให้ไปทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และ บุคคลทั้งสามเป็นบุคคลที่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ตามสำเนาบันทึกข้อความ และสำเนาบัญชีรายชื่อ บุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือกเอกสารหมาย จ.๕ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ปลัดกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอรายชื่อบุคคลให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณา โดยปลัดกระทรวงการคลังเสนอ ๖ คน คือ นายคณิต แสงสุพรรณ นายชัยเกษม นิตสิริ นายพรชัย นุชสุวรรณ พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ นายวุฒิพันธ์ วิชัยรัตน์ และ นายสรวิศ วิเทศพงษ์ ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอ ๑๒ คน คือ นายจรุง หนูขวัญ นายจักรมณฑ์ ผาสุกวนิช หม่อมราชวงศ์จตุมงคล โสณกุล นายเดช บุณนาค นางธัญญา ศิริเวทิน นายนนทพล นิมสมบุญ นายบวรศักดิ์ อูวรรณโณ นางสาวพจนีย์ ธนวรานิษ คุณพรทิพย์ จਾਲะ นายพรายพล คุ่มทรัพย์ นายศิวะพร ทรรทรานนท์ และ นายศิริ การเจริญดี ตามสำเนานั่งสื่อกระทรวงการคลัง และสำเนา หนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย เอกสารหมาย จ.๑๕ หน้า ๒๙ ถึง ๓๑ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ คณะกรรมการคัดเลือกที่จำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งประชุมพิจารณาแล้วมีมติเลือก นายพรชัย นุชสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย นายจรุง หนูขวัญ อดีตรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายชัยเกษม นิตสิริ อัยการสูงสุด นายคณิต แสงสุพรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ นายวุฒิพันธ์ วิชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๙ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำเลยมีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๐๙/๒๕๕๑ แต่งตั้ง นายจรุง หนูขวัญ นายชัยเกษม นิตสิริ นายคณิต แสงสุพรรณ พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ และ นายวุฒิพันธ์ วิชัยรัตน์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และวันเดียวกันนั้นจำเลย มีหนังสือนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการแต่งตั้ง นายพรชัย นุชสุวรรณ เป็นประธานกรรมการ

ในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่จำเลยเสนอ ตามสำเนาคำสั่งกระทรวงการคลัง สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง และสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เอกสารหมายเลข ๑๐ ถึง ๑๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าจำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีมติว่ามีกรรมการคัดเลือกบางคนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในสถาบันการเงิน ซึ่งอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๗๖๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ ของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กับมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งนายกรัฐมนตรี ผู้ร้องเรียน และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังยกเลิกการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยของจำเลยดังกล่าว กับให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกใหม่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และมีหนังสือแจ้งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยว่าได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้ระงับการทูลเกล้าฯ เพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ตามสำเนาบันทกข้อความของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และสำเนาหนังสือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เอกสารหมายเลข ๑๒๐ และกรณีดังกล่าว นายอัมมาร์ สยามวาลามีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ ร้องเรียนต่อโจทก์กล่าวหาว่าจำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยไปโดยไม่ชอบ ตามสำเนาหนังสือขอความเป็นธรรม เอกสารหมายเลข ๑ ต่อมา นายสุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังคนใหม่ มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๗๕๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ยกเลิกคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๗๖๙/๒๕๕๑ ฉบับลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ และมีคำสั่งแต่งตั้ง นายพนัส สิมะเสถียร นายศุภชัย พิเศษฐวานิช นายกำจร สติรกุล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายเสรี สุขสถาพร นายสวัสดิภาพ กันทาธรรม และ นายมนัส ลีวีระพันธุ์ เป็นกรรมการคัดเลือกกับมีพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งเป็นเลขานุการ

ตามสำเนาคำสั่งกระทรวงการคลัง เอกสารหมายเลข ๑๓ คณะกรรมการคัดเลือกชุดใหม่ พิจารณาแล้ว มีมติเลือก หม่อมราชวงศ์จตุมงคล โสณกุล เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย นายคณิต แสงสุพรรณ นายนนทพล นิมสมบุญ นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ คุณพรทิพย์ จาละ และ นายศิริ การเจริญดี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังมีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๘๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามที่คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณา ต่อมามีการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หม่อมราชวงศ์จตุมงคล โสณกุล ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ หรือไม่ ซึ่งเห็นควรวินิจฉัยเสียก่อนว่า ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือก นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ เป็นผู้มีส่วนประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ หรือไม่ เห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีการปรับปรุงวัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่และโครงสร้างของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมาตรา ๗ บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจ อันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน มาตรา ๘ บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรวมทั้งอำนาจในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน มาตรา ๑๗ บัญญัติว่า ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยให้มีคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งการบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายการเงินของประเทศ คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแล และระบบการชำระเงินระหว่างสถาบันการเงิน

ซึ่งคณะกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรา ๒๘/๑ บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคล ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์หรือ ส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง ทั้งมาตรา ๒๕ (๓) มาตรา ๒๘/๖ มาตรา ๒๘/๙ และมาตรา ๒๘/๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน กับแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงินตามลำดับอีกทอดหนึ่ง จากความเชื่อมโยงของบทบัญญัติข้างต้น จึงเท่ากับว่า คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้มีความสำคัญเพียงแค่เป็นผู้ควบคุม การบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นต้นกำเนิดของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ เมื่อปรากฏว่า นายสถิตย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ เป็นประธานกรรมการธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กรรมการอิสระและ กรรมการตรวจสอบธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) รองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามลำดับ แม้ นายสถิตย์ และ นายชัยวัฒน์ เป็นผู้แทนของ กระทรวงการคลังที่ส่งไปดำรงตำแหน่งดังกล่าว ส่วน นายวิจิตร เป็นกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ แต่ต่างดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารทำหน้าที่ควบคุมกำกับ การดำเนินงานธุรกิจของธนาคารพาณิชย์แทนผู้ถือหุ้น กับทำหน้าที่แทนผู้ถือหุ้นรายใหญ่คือกระทรวงการคลัง ซึ่งมีสถานะไม่แตกต่างจากผู้ถือหุ้นรายอื่นที่เป็น ภาคเอกชน ต่างมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายและโดยหลักการย่อมต้องบริหารเพื่อปกป้องและ รักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว โดยบุคคลทั้งสามได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนและ เบี้ยประชุมหรือเงินปันผลด้วยดังปรากฏตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว ย่อมมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร และมีการแข่งขันทางการค้ากับธนาคารอื่นหรือสถาบันการเงินอื่น ที่มีวัตถุประสงค์ทำนองเดียวกัน โดยต้องอยู่ภายใต้การกำกับและตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในด้านนโยบายการเงิน การกำหนดอัตราดอกเบี้ย นโยบายการเปิดปิดสาขา การกำหนดอัตราส่วนทางการเงินที่ธนาคารต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคุมกำกับระบบการชำระเงินระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความมั่นคงและปลอดภัยทางการเงินแก่ผู้บริโภค ตลอดจนเกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ในระหว่างธนาคารและสถาบันการเงินเพื่อเสถียรภาพทางการเงิน การดำเนินนโยบายของกรรมการธนาคารพาณิชย์อีกหลายเรื่องจึงอาจขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย การที่จำเลย แต่งตั้งให้ นายสถิตย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ ซึ่งเป็นกรรมการของธนาคารพาณิชย์อันเป็นสถาบันการเงิน ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการคัดเลือกทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย แม้มาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ไม่ได้บัญญัติห้ามไว้และบุคคลทั้งสามไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้น ในฐานะส่วนตัวก็ตาม แต่ต่อไปบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องมีหน้าที่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการระบบการชำระเงิน และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน ที่จะต้องไปกำกับดูแลธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีบุคคลทั้งสามเป็นผู้บริหาร จึงอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยคุ้มครองด้านการเงินของประเทศและประชาชน และการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างธนาคารหรือสถาบันการเงิน และผลกระทบต่อบทบาทของการดำเนินภารกิจอันเป็นงานของธนาคารกลาง ดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงินที่ต้องการให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ รวมทั้ง กำหนดการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ว่าการ คณะกรรมการ พนักงานและลูกจ้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การบริหารงานมีความโปร่งใส อันเป็นกฎหมายในเชิงป้องกัน เพื่อเป็นหลักประกันว่าธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นธนาคารกลางอย่างแท้จริง ประกอบกับตามรายงานการประชุมพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยในครั้ง นี้ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงทางการเมืองมีคำสั่งเรียกมาประกอบการไต่สวน ปรากฏว่าได้มีการแก้ไขถ้อยคำ “ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียเป็นพิเศษ” ในร่างเดิมเป็นถ้อยคำ ในมาตรา ๒๘/๑ วรรคสามว่า “ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่” ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการแก้ไขถ้อยคำเพื่อให้คุณสมบัติของคณะกรรมการคัดเลือกมีความหมายอย่างกว้างกว่าตามร่างเดิม

และน่าจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันการแทรกแซงความเป็นอิสระของธนาคารแห่งประเทศไทย จึงทำให้เห็นว่าผู้ที่เข้ามาเป็นกรรมการคัดเลือกซึ่งมีหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองและไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมกับธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น เมื่อ นายสถิตย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ ต่างเป็นผู้แทนในสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าไปเป็นคณะกรรมการคัดเลือกคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยเสียเองย่อมเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในขณะได้รับการแต่งตั้งและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามความหมายของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๒๘/๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ โดยก่อนที่พระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำการรวบรวมรายชื่อสถานภาพ (ความมีชีวิตอยู่) และที่อยู่ของผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานสำคัญที่มีคุณสมบัติได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการคัดเลือก เพื่อเป็นการเตรียมการแต่งตั้งกรรมการคัดเลือกตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ โดย นางพรรณี สลาวโรตม ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีบันทึกข้อความลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อเสนอรายชื่อให้จำเลยพิจารณา ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๒๘/๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับแล้ว นางพรรณี มีบันทึกข้อความพร้อมกับแนบบัญชีรายชื่อบุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและมีการทำเครื่องหมายดอกจันท้ายรายชื่อบุคคลที่อาจมีผลประโยชน์

หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือกถึงปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อนำเสนอรายชื่อให้จำเลยพิจารณา จากนั้นเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑ นางพรรณณี มีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอจำเลยว่าเป็นสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้ยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โดยมี นายพนัส สิมะเสถียร นายอรุณ ธรรมโน นายปรีชา อรรถวิวัฒน์ นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ นายกำจร สติรกุล นายมนัส ลีวีระพันธุ์ นายชวลิต ณะชานันท์ และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งให้เป็นเลขานุการ ต่อมา นางพรรณณี ประสานงานกับดอกเตอร์ภูวนิดา คุณผลิน เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อติดตามการพิจารณาสั่งการเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก จนถึงช่วงเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำเลยเรียก นางพรรณณี ไปพบในห้องพักที่กระทรวงการคลัง ๒ ถึง ๓ ครั้ง และทยอยมอบรายชื่อบุคคลที่อาจแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือกจำนวน ๗ ถึง ๘ รายชื่อเพื่อให้นางพรรณณี ไปสอบถามความสมัครใจ หลังจากนั้นจำเลยเรียก นางพรรณณี ไปพบในห้องพักที่กระทรวงการคลังอีกครั้ง และแจ้งรายชื่อบุคคลชุดใหม่ที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือก โดยมอบกระดาษที่เขียนรายชื่อบุคคลด้วยลายมือให้แก่ นางพรรณณี จำนวน ๗ รายชื่อ คือ นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต นายสถิตย์ ลิมพงค์พันธุ์ นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ เพื่อให้ตรวจสอบคุณสมบัติและสอบถามความสมัครใจ ปรากฏว่า นายสถิตย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ เป็นบุคคลที่มีการทำเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เนื่องจากขณะนั้น นายสถิตย์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายวิจิตร ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และ นายชัยวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ นางพรรณณี มีบันทึกข้อความถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกที่ทำการแก้ไขรายชื่อต่อจำเลยเพื่อมีคำสั่งเป็นบุคคลทั้งเจ็ดตามที่จำเลยสั่งการ และในวันเดียวกันนั้นจำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลทั้งเจ็ดเป็นคณะกรรมการคัดเลือกตามที่เสนอ เห็นว่า แม้จำเลยจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ

ธนาการแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่จำเลยต้องใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วินิจฉัยถึงความหมายและขอบเขตของการไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการคัดเลือกตามบทบัญญัติมาตรา ๒๘/๑ วรรคสามแล้วว่าเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) โดยเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายให้คณะกรรมการคัดเลือกต้องเป็นผู้ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าในทางใด ๆ กล่าวคือ คณะกรรมการคัดเลือกต้องมีความโปร่งใส มีความเป็นกลาง และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริงไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งถ้าคณะกรรมการคัดเลือกเองยังเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใด ในสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาการแห่งประเทศไทยอยู่ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือกดังกล่าวย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็น ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทยด้วยความโปร่งใส มีความเป็นกลาง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอิสระ เมื่อ นายสถิตย์ ดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายวิจิตร ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและกรรมการ ตรวจสอบธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน) นายชัยวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการและ ประธานกรรมการบริหารธนาการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ซึ่งธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน) และ ธนาการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของธนาการแห่งประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำเครื่องหมายดอกจันท้ายรายชื่อบุคคลทั้งสามไว้แล้วตั้งแต่แรก ซึ่งแสดงว่าบุคคลทั้งสามเป็นบุคคลที่อาจมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่อันเป็น ลักษณะต้องห้ามมิให้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือก เมื่อจำเลยทราบเหตุดังกล่าวอยู่แล้ว

แทนที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาการมีผลประโยชน์ขัดกันโดยเลือกบุคคลอื่นที่ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ นางพรณี ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกเสนอต่อจำเลย ซึ่งได้แก่ นายพนัส สิมะเสถียร นายอรรถ ธรรมโน นายปรีชา อรรถวิวัฒน์ นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ นายกำจร สติรกุล นายมนัส ลีวีระพันธุ์ และ นายชวลิต ณะชานันท์ ตามสำเนาบันทึกข้อความลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑ เอกสารหมาย จ.๖ แต่จำเลยกลับเรียก นางพรณี ไปพบและสั่งการให้แก้ไขรายชื่อองค์ประกอบของคณะกรรมการคัดเลือกโดยให้เสนอชื่อ นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ นายวิจิตร สุพินิจ และ นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ เป็นคณะกรรมการคัดเลือกตามที่จำเลยต้องการ จน นางพรณี ต้องทำบันทึกข้อความลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ เอกสารหมาย จ.๗ ถึงปลัดกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอจำเลยว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้แก้ไขร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกโดยมีบุคคลทั้งเจ็ดตามที่จำเลยต้องการ เป็นคณะกรรมการคัดเลือก และในวันเดียวกันนั้นจำเลยมีคำสั่งที่ ๗๖๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ เอกสารหมาย จ.๘ แต่งตั้งบุคคลทั้งเจ็ดดังกล่าวเป็นคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้คณะกรรมการคัดเลือกที่จำเลยแต่งตั้งดังกล่าวไปคัดเลือกบุคคลที่จำเลยประสงค์จะให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการแทรกแซงการดำเนินงานกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยมิให้เป็นไปโดยอิสระและทำหน้าที่ธนาคารกลางในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้ปรากฏว่า วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ปลัดกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอรายชื่อบุคคลให้คณะกรรมการคัดเลือกทำการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยปลัดกระทรวงการคลังเสนอจำนวน ๖ คน คือ นายคณิต แสงสุพรรณ นายชัยเกษม นิตสิริ นายพรชัย นุชสุวรรณ พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ นายวุฒิปันธุ์ วิชัยรัตน์ และ นายสรวิศ วิเทศพงษ์ ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอจำนวน ๑๒ คน คือ นายจรุง หนูขวัญ นายจักรมณฑ์ ผาสุกวนิช หม่อมราชวงศ์จตุมงคล โสณกุล นายเดช บุณนาค

นางธัญญา ศิริเวทิน นายนนทพล นิมสมบุญ นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช คุณพรทิพย์ จਾਲะ นายพรายพล คุ่มทรัพย์ นายศิวะพร ทรรทรานนท์ และ นายศิริ การเจริญดี ตามสำเนาหนังสือกระทรวงการคลังและสำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย เอกสารหมายเลข จ.๑๕ หน้า ๒๙ ถึง ๓๐ ต่อมาวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ คณะกรรมการคัดเลือกประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเลือก นายพรชัย นุชสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย นายจรุง หนูขวัญ อดีตรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายชัยเกษม นิตสิริ อัยการสูงสุด นายคณิต แสงสุพรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเห็นได้ว่าคณะกรรมการคัดเลือกที่จำเลยแต่งตั้งได้เลือกบุคคลที่ปลัดกระทรวงการคลังที่มีจำเลยเป็น รัฐมนตรีว่าการเสนอจำนวน ๖ คน เป็นประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยอีกจำนวนถึง ๔ คน กับเลือกบุคคลที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เสนอจำนวน ๑๒ คน เพียง ๑ คน มาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย จากนั้นวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำเลยมีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๐๙/๒๕๕๑ แต่งตั้ง นายจรุง หนูขวัญ นายชัยเกษม นิตสิริ นายคณิต แสงสุพรรณ พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ และ นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ตามที่คณะกรรมการคัดเลือกทำการคัดเลือก และในวันเดียวกันนั้นจำเลยมีหนังสือนำเสนอคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้ง นายพรชัย นุชสุวรรณ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบตามที่จำเลยเสนอ ตามรายงานการประชุม คำสั่งกระทรวงการคลัง หนังสือกระทรวงการคลัง และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เอกสารหมายเลข จ.๙ ถึง จ.๑๒ ทั้งการที่กรรมการคัดเลือกที่จำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งพิจารณาเลือก นายพรชัย นุชสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคาร แห่งประเทศไทย นายจรุง หนูขวัญ อดีตรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายชัยเกษม นิตสิริ อัยการสูงสุด นายคณิต แสงสุพรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น ได้คัดเลือกบุคคลที่เป็นข้าราชการประจำเป็นจำนวนถึง ๓ คน มีเพียง นายพรชัย อดีตผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ นายจรุง อดีตรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และ นายคณิต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังที่มีได้เป็นข้าราชการประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายวุฒิพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ก็อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของจำเลย บุคคลที่เป็นข้าราชการประจำและได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวต่างอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของฝ่ายการเมืองที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ ซึ่งเป็นการง่ายที่จำเลยหรือบุคคลในคณะรัฐบาลที่จำเลยมาทำหน้าที่อยู่จะสั่งการหรือครอบงำบุคคลดังกล่าวได้ ทำให้เป็นโอกาสที่จำเลยซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะเข้าไปแทรกแซงการดำเนินกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยจนไม่สามารถบริหารจัดการกิจการได้อย่างอิสระ และไม่สามารถทำหน้าที่ธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จำเลยแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกซึ่งมี นายสฤติย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ ซึ่งเป็นบุคคลผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้งและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับ นายสมใจนึก เองตระกูล นายมนู เลียวไพโรจน์ นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต และ นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ ทั้งที่ นางพรรณณี ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำเครื่องหมายดอกจันที่ชื่อของ นายสฤติย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ ให้จำเลยพิจารณาแล้วว่าเป็นบุคคลซึ่งมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ จำเลยก็ยังยืนยันแต่งตั้งบุคคลทั้งเจ็ดดังกล่าวเพื่อคัดเลือกบุคคลที่จำเลยประสงค์จะให้เป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ดังได้วินิจฉัยแล้วนั้นเป็นการกระทำที่มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารจัดการกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยไม่สามารถบริหารจัดการกิจการได้อย่างอิสระ และไม่สามารถทำหน้าที่ธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การมีมติของผู้ตรวจการแผ่นดินและการร้องเรียนของ นายอัมมาร์ สยามวาลา ว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนต่อมา

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ นายสุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งกระทรวงการคลังที่แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกดังกล่าว และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกชุดใหม่มีเพียง นายมนู เลียวไพโรจน์ เพียงคนเดียวที่ได้กลับมาเป็นกรรมการคัดเลือกนั้น ยิ่งเป็นข้อยืนยันหนักแน่นขึ้นว่า การที่จำเลยแต่งตั้ง นายสถิตย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ เป็นคณะกรรมการคัดเลือกนั้นเป็นการกระทำโดยจำเลยมีเจตนาที่จะตั้งบุคคลทั้งสามซึ่งมีผลประโยชน์และส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ เข้าไปเป็นคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ การกระทำของจำเลยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการทำงานตามภารกิจของธนาคารแห่งประเทศไทยในการเป็นธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงินและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ดังปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นการทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับความเสียหาย พยานหลักฐานในคดีนี้จึงมีน้ำหนักและเหตุผลให้รับฟังได้ว่า การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ว่า จำเลยในฐานะรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจที่จะพิจารณาว่าบุคคลตามรายชื่อที่เสนอนั้นนั้นเหมาะสมหรือไม่นั้น เห็นว่า การใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาความเหมาะสมของจำเลยจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย แม้บุคคลทั้งสามจะมีความเหมาะสมในการได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือกเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อบุคคลทั้งสามเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จำเลยย่อมไม่อาจใช้อำนาจในฐานะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลทั้งสามเป็นคณะกรรมการคัดเลือกได้ ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ว่า รายชื่อที่ นางพรรณิ เสนอให้แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการคัดเลือกยังไม่เหมาะสม จำเลยจึงให้นโยบายแก่ นางพรรณิ โดยให้พิจารณาและทาบถามบุคคลที่มีความเหมาะสมและจำเลยยกตัวอย่างรายชื่อให้

นางพรธณี ไปทาบถามจำนวนหลายชื่อนั้น เห็นว่า เป็นการที่จำเลยอ้างความเหมาะสมของบุคคลทั้งสาม เพื่อเบี่ยงเบนคุณลักษณะต้องห้ามเรื่องการมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลทั้งสาม ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้สมเจตนาของจำเลยที่ต้องการแต่งตั้งบุคคลทั้งสามเป็นคณะกรรมการคัดเลือกเท่านั้น เมื่อจำเลยทราบที่อยู่แล้วว่าบุคคลทั้งสามเป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๘/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ แต่จำเลยกลับใช้อำนาจแต่งตั้งบุคคลทั้งสามเป็นคณะกรรมการคัดเลือกทั้งที่สามารถแต่งตั้งบุคคลอื่นที่เป็นผู้ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการคัดเลือกได้ ย่อมแสดงให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยที่ทำให้ธนาการแห่งประเทศไทยได้รับความเสียหาย ข้อต่อสู้ของจำเลยจึงฟังไม่ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จำเลยแต่งตั้ง นายสฤติย์ ซึ่งนอกจากจะเป็นประธานกรรมการธนาการทหารไทย จำกัด (มหาชน) แล้ว ขณะนั้น นายสฤติย์ ยังคงดำรงตำแหน่งเป็นรองปลัดกระทรวงการคลังเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลังภายใต้การบังคับบัญชาของจำเลยซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอีกด้วย ยิ่งทำให้มีเหตุผลให้เชื่อว่าจำเลยแต่งตั้ง นายสฤติย์ ให้เป็นคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อให้ไปเลือกบุคคลที่จำเลยประสงค์ให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทย องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเสียงข้างมากกว่า การที่จำเลยแต่งตั้ง นายสฤติย์ นายวิจิตร และ นายชัยวัฒน์ เป็นคณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาการแห่งประเทศไทย เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ภายหลังจากจำเลยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก แม้คณะกรรมการคัดเลือกจะได้คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในธนาการแห่งประเทศไทยแล้ว แต่ต่อมามีการยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและกรรมการธนาการแห่งประเทศไทยที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก ประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษ

จำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ (ที่แก้ไขใหม่) หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้บังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และ ๓๐ (ที่แก้ไขใหม่).

นางอุบลรัตน์ ลุยวิกภัย

นายธนฤกษ์ นิตีเศรณี

นายธนสิทธิ์ นิลกำแหง

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์

นายปริญญา ดีผดุง

นายวิชัย เอื้ออังกณากุล

นายชำนาญ รวิวรรณพงษ์

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์

นายธีระพงศ์ จิระภาค